GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 11.

We Srzodę Dnia 7. Lutego 1798.

Z Wiednia d. 31. Stycznia.

Jenerał artylleryi hrabia Wallis nadesłał pod dniem 25. t. m. z Padwy rapport, o obięciu wszystkich bywszych Weneckich kraiow na rzecz Cesarza Jmć w posiadłość. Podług tego rapportu weszły Cesarskie woyska d. 20 do Padwy i Wicency, d. 21 do Weronyi, d. 22 do Legnano, a d. 23 do Rovigo i wszędzie z naywiększemi uroczystościami przyięte były.

Z Paryża d. 16. Stycznia.

Będącego tu Papiezkiego posła margrabi go Massimi zapi czętowano w iego przytomności papiery i sam na nie swoią ręką pieczęć przyłożył. Zdaie się, że on tu tylko iako zakładnik za pozostałych w w Rzymie Francuzow po wyieździe ambassadora, uważany iest.

Prywatne listy z Medyolanu donoszą, że po wyieździe wspomnionego ambassadora Papiezcy żołnierze napastowali wciąż i zabiiali przyiacioł Francuzow i domy ich rabowali. Między zabitemi ma się matka Cysalpińskiego deputow: Lattanzi znaydować. (Inne z Włoch wiadomości nic o tym nie wspominaią.)

Cysalpińska rzeczpospolita, chce się za uczynioną w Rzymie Francuzom zniewagę pomśdz zemścić i Papieżowi formalnie woynę wypowiedzieć.

Aresztowany tu Portugalski poseł kawaler d'Aranjo iest z przyzwoitym uszanowaniem w Templu traktowany. Mówią nawet, za co nie można ręczyć, że w prywatnych iego interessach wolno mu na miasto wychodzić.

Bywszy margrabia Sonssac i hrabina Olnet są w Auvers-le Hamond aresztowani, i miano przy nich ważne papiery ściągaiące się do korrespondencyi z Puysaye znaleść.

Dway Angielscy korsarze zabrali w Genueńskim porcie Anguilla Francuzki bombardowy okręt.

Mowa prezydenta Adams, przy otwarciu Amerykańskiego kongressu, powiększyła tu nienawiść przeciw Ameryce, iako sprzyiaiącey zawsze Anglii.

Rędaktor mieści w sobie artykuł przeciw wielu Szwaycarskim kantonom, a szczególniey przeciw Berneńskiemu, Solotùrn, Freyburg, Szwayc, Uri i Uterwald, który może się nieiako aktem oskarżenia przeciw tym kantonom nazwać. " Z tego przełożenia, dodaie nakońcu, można poznać, że Szwaycarowie skarbem swoim taiemnie przeciw nam woynę prowadzili, która daleko niebezpiecznieysza była, iak woyna z Niemcami, Hiszpanami i Włochami. „

Rada 500 postanowiła iuż politechniczną szkołę, w którey 250 młodzieży od 16 do 22 lat, noszącey osobny mundur, odbierą w artylleryi, indzenieryi, gornictwie, budowli okrętow, aerostatyce &c. nauki. — W teyże radzie proponował ieden deputowany powiększenie cła na kawę z powodu wylądowania do Anglii. Odesłano do skarbowey kommifsyi.

Toskański poseł w Paryżu Xżę Corsini iest od W. Xcia nazad odwołany, a na iego mieysce będący w Rzymie kawaler Angiolini, o którym ambaſsador Buonaparte w rapporcie swoim względem rzezi w Rzymie, z wielką zaletą wspomina, mianowany.

Sąd kryminalny w Coutances bywszego szefa szuanow Coeur de Lyon na 22 letnie więzienie skazał.

Szkoła głowna w Turynie nie iest zniesiona, tylko do Quiers, gdzie iuż dawniey była przeniesiona.

Dyrektoryat oznaymił w odezwie swoiey, iakim sposobem pożyczka przeciw Anglii czyniona bydź ma.

Sławny astronom Laland zaspokoił teraz publiczność, względem rozpuszczoney wieści, iakoby się kommeta niebezpieczna dla ziemi pokazać miała, i odwołuie się w tey mierze do dyſsertacyi, którą w roku 1773 o kommetach zbliżaiących się do ziemi wydał.

Dzieniki nasze mówią w zabawnym bardzo sposobie o koperstychu zrobionym w Londynie, wystawiaiącym P. Pitta bardzo chudym i radzącym się wróżki o stanie swego zdrowia. Wrożka obeyrzawszy dobrze iego rękę, mówi mu: "Umrzesz na wylądowanie. „

Mówią, że Buonaparte złożył 30,000 liwr: offiary na wylądowanie do Anglii. — Obywatel Despotes rezydent rzeczypospolitey w Genewie złożył 1000 liwr.

Od kilku dni śpiewaią tu po kompaniach wesołe piosnki na wyprawę przeciw Anglii. Pierwszą z nich tu przytaczamy:

Zołnierze! bal się wam ziawi,
A wy tańcować lubicie,
Gdy was iuż allemand nie bawi,
Angleza sobie skoczycie.
Tam każdy na ochotnika
Chcąc figurować pobieży.
Bo iak nie cierpi Anglika,
Tak lubi ładne Anglezy.

Z Hagi d. 20. Stycznia.

Wczoray dekretowała konwencya zasady nowey konstytucyi w następuiących siedmiu artykułach: 1.) Prawa człowieka; 2) obywatelska rowność i wolność; 3) Jedność i nierozdzielność; 4) połączenie skarbu i długow wszystkich prowincyy; 5) ustanowienie dzielney, ale odpowiedzialney wykonawczey władzy; 6) prawo ludu odmienienia swey konstytucyi; 7) oddzielenie kościoła od intereſsu kraiu.

Przedwczorem obchodzono tu w Amsterdamie i po innych miastach z wielką

uroczystością rocznicę rewolucyi naszey. Jutro będą Francuzi tryumf wolności przez śmierć Ludwika XVI. obchodzić. Reprezentant Peyma proponował znowu zaprzysiężenie w tym dniu nienawiści stadhuderatu; ale na iego żądanie przystąpiono do porządku dniowego.

Poseł nasz w Konstantynopolu, obywatel Dedemtott offiarował 1000 zł: Hol: na przywrocenie marynarki naszey.

Konwencya stale w swoim trwa przedsięwzięciu, żeby 8 procentow od intrat wszystkich mieszkańcow w rzeczypospolitey na wystawienie naszey marynarki płacone były, chociaż ten srzodek wszystkie prowincye, wyiąwszy Hollandyą odrzuciły. Ustanowiła z tego powodu 68 głosow przeciw 42, że będzie wydana do ludu i do administracyy prowincyonalnych odezwa, ostrzegaiąc ich, że ktokolwiek będzie się temu dekretowi sprzeciwiał, woyskową exekucyą będzie do tego przymuszony.

Z Bononii d. 6. Stycznia.

Naypierwszym powodem do wybuchłych w Rzymie rozruchow miała bydź drogość żywności. Dnia 27 grudnia zgromadziło się iuż wiele nieukontentowanych, którzy głosno przeciw takowey drogości narzekali. Rząd kazał na drugi dzień warty podwoić i różne mieysca woyskiem i milicyą osadzić. Na wezwanie tey kupy, żeby się rozeszła, dali insurgenci do warty ognia i dwoch żołnierzy ranili. Buntownicy ci zebrali się potym przed mieszkaniem posła Francuzkiego. Gdy się po nieprzyiacielsku przeciw papiezkim woyskom stawili, zaczęło woysko ognia do nich dawać, pod czas którego iak na nieszczęście zabito Francuzkiego jenerała Duphot. (Reszta iest z rapportu ambassadora Francuzkiego wiadoma.) W tym zamieszaniu wielu insurgentow życia postradało. Kardynał Braschi i P. Galeppi poiechali do Neapolu, iak mówią, prosić króla Neapolitańskiego o pomoc.

Z Londynu d. 19. Stycznia.

Wczoray nadeszły z Lizbony pocztowym okrętem Walsingham listy, który 14 dni do Falmut w drodze bawił. Admirałowie Parker i Orde krążą przed Kadyx, dla złapania Hiszpańskiey kupieckiey flotty, która co moment z Hawany iest oczekiwana. W Lizbonie rozgłoszono iuż, że część tey flotty z trzema liniowemi okrętami, które ią okrywały iest w naszych ręku; ale dotąd nie ma żadnego urzędownego o tym doniesienia. Pocztowy okręt ledwie z Lizbony uszedł przed Francuzkiemi korsarzami, ustawicznie pod brzegami Hiszpanii i Portugalii krążącemi. Lord St. Vincent wszystkie okręty procz iednego Ville de Paris i 4 fregat z Lizbony odciągnął, i miał spaleniem miasta pogrozić, ieżeliby dwor Portugalski nie dozwolił Angielskiey flotty w żywność opatrzyć. Utrzymywana przez nas emigrantow armia w Portugalii, gotowa iest co zaambarkowania się do Anglii nazad, i tylko na transportowe okręty oczekuie.

Dla zagrożoney przez Francyą kommunikacyi i handlu Anglii z północnego morza portami, będą teraz okręty z Angielskiemi towarami mocnieyszem konwoiem okryte.

W banku otwarta iest dobrowolna składka na potrzeby kraiu; ale dotąd bardzo opieszało idzie. Nadaremnie spodziewano się, że naywyższe i wyższe stany zachodniey części miasta, a szczegul-

)2(

niey naywyższa kraiu osoba dobrym przykładem innych zachęci; ale sam tylko admirał Colpoys podpisał się na 1000 f. szt. Korporacya w Kingston przy hull, chce zaprzestać wszystkich uczt i bankietow, i z takowego oszczędzenia 500 f. offiarować; inne małe miasta maią iść zatym przykładem. Publikum dziwi się nadtym, że rzecz ta musiała wprzod bydź w parlamencie proponowana, i w samem początku zamiast z żywością, iest tak zimno popierana.

Admiralicya nasza ugodziła się z dyrektoryatem Francuzkim, że ieńcy obydwoch narodow na potym od swoich doktorow i chirurgow opatrywanemi będą. Będący w Anglii 22,000 Francuzkich ieńcow, są mocno strzeżeni, żeby się czasem przy wylądowaniu Francuzow nie porwali przeciw Anglikom. Wszyscy podeyrzani emigranci i cudzoziemcy są po wszystkich gospodach szpiegowani i zaraz z kraiu wyprawiani.

Nie ma nieznośnieyszego kłamstwa, iak że się Buonaparte inkognito w Anglii znayduie, dla przepatrzenia drogi dla armii do Londynu. Wieść iakoby Buonaparte wiele kleynotow i pieniędzy do Anglii posłał, iest rownie zmyślona.

Lord Bridport i admirałowie Gardner i Nagle mieli z prezydentem admiralicyi hrabią Spencer długą konferencyą.

Hrabstwo Hereford, gdzie P. Pitt wiele nieprzyiacioł ma, szczegulniey się powiększonym taxom na domy sprzeciwia, i wiele parafiy miało poprzysiądz nie płacić tych tax, niech kosztuie co chce. Wielu szlachty połowę tylko koni trzymaiących, popodawali.

Sławny z czytań swoich politycznych obywatel Thelwall, osiadł sobie na spokoyności w chłopskiey chatce, nad brzegiem rzeki Wyn w Xstwie Wallii, i wszystkie propozycye jakobinow klubu w Hereford odrzucił.

Nowa pożyczka 14 do 15 mill. f. szt. ktòra w śrzodku przyszłego miesiąca ukończona bydź musi, iuż się rozpoczęła. Bankierowie Robarts i kompania, Thelluson i komp. Boyd i kompania, Goldsmit i Salamons będą do niey należeć.

Admirał Thompson stoi z 9 liniowemi okrętami przed Portsmut do odpłynienia pogotowiu. Admirał Curtis z tyluż okrętami ruszy za nim, iak on tylko pod żagle wyydzie. Przeznaczenie ich iest zapewne uważanie Bresteńskiey Francuzkiey flotty.

Irlandzki parlament znowu się d. 5 t. m. zgromadził. Iohn Foster iest mowcą w nim obrany.— Kapitan ieden morski uda się w krotce do Hollandyi, dla rozpoczęcia negocyacyi o zamianę Hollenderskich niewolnikow.

Właściciele rozległych gruntow na wyspie S. Domingo, ktorzy się teraz w Londynie znayduią, mieli w poniedziałek posiedzenie, i iednomyślnie za poniesione na tey wyspie szkody 400,000 funt. rządowi fiarowali. Amerykańscy kupcy uprasz. li naszego rządu, żeby ich kupiecką flottę gdy będzie miała płynąć, znacznym konwoiem opatrzyć kazał.

Woienne nasze okręty zabrały nie dawno Francuzką fregatię la Cherie od 26 armat, Daphne od 20 armat i Francuzkiego korsarza, ktory na połnocnym morzu wiele Angielskich okrętow zabrał. Fregata la Cherie zatonęła potym, ale lud wyratowany został.

Jenerał Abercromby, który w Irlandyi kommenderuie, został taynym konsyliarzem w Irlandyi mianowany. — Spodziewamy się w krotce, że rząd nasz używaiąc odwetu wprowadzenia Francuzkich towarow do Anglii zakaże.

Z Newgate prowadzą 200 samych kobiet do Botanybay na wygnanie skazanych. — Zakaz wyprowadzania się z kraiu rzemieślnikow, których się tyle na nowe taxy skarżyło, swieżo znowu ponowiony został.

Wczoray obchodzono 54 raz dzień urodzin królewey. Xżna Jorku wychodzi z swey słabości.

Pod d. 29 listopada wyszedł do naszych woiennych okrętow i korsarzy królewski rozkaz w zachodnich Indyach, żeby mimo woyny z Hiszpanią nie zatrzymywali tych okrętow Hiszpańskich, które do wolnych portow w Jamayce i na Bahamy wyspach, wyiąwszy kontraband, z wełną, skurami, Indygiem, złotem, diamentami &c. z Hiszpańskich koloniy płyną, i za to Angielskie towary, murzynow &c. wyprowadzaią. Takim samem sposobem ma bydź z strony Hiszpanow z Angielskiemi okrętami, które z tychże portow idą postąpione.

Od Portugalskiego rządu nadeszły tu depesze, w ktorych dwor ten zapewnia, że ile możności będzie związki z Anglią utrzymywał, i że do przyięcia zawartego z Francyą traktatu był przymuszony.

Dla Irlandyi ma także bydź otwarta pożyczka. — Do Lizbony zawinęła kupiecka flotta od 16 okrętow.

Z Frankfurtu d. 19. Stycznia.

Mieszkańcy na tam tey stronie Renu, w zaiętych przez Francuzow kraiach, muszą wszędzie kokardy narodowe nosić, pod karą obeyścia się z niemi, iak z nieprzyiaciołmi rzeczypospolitey.

Podług listow z Medyolanu rzeczpospolita Lukańska ma iuż bydź zdemokratyzowana i woyskiem Cysalpińskim osadzona.

Przeprowadzenie 11 regimentow Francuzkich iazdy z kraiu Bergickiego na lewy brzeg Renu w Pruskie prowincye, nastąpiło iedynie z niedostatku żywności w tym kraiu, i kilka batalionow piechoty ma się ieszcze na tamtę stronę Renu cofnąć.

Wieść rozpuszczona dawniey, iakoby się Francuzi na niższy Ren, dla wkroczenia do Hanoweru ściągali, nie ma żadnego podobieństwa.

Przypuszczenie wieśniakow do rownych z innemi praw, znayduie wielu w Bazylei, a szczegulniey między rzemieślnikami przeciwnikow. W Bazylei zakazano miewania na publicznych mieyscach nierozsądnych mow. Kryzys przesila się w tym kantonie.

Z Szwaycaryi d. 17. Stycznia.

Zamiar nieukontentowanych z teraźnieyszey konstytucyi demokratow Szwaycarskich, ma bydź uformowanie z wszystkich 13 kantonow i należących do nich sprzymierzonych, kraiow iedney rzeczypospolitey, z iednym prawodawctwem i iedną wykonawczą władzą. Ma w niey bydź zawarowana wolność wyznawania wszystkich religiy, zniesienie dziedzicznych zaszczytow i przywileiow, przypuszczenie wszystkich Szwaycarow na wzor Francuzkiey konstytucyi do rowności praw i reprezentacyi, tudzież nowe podzielenie całego kraiu na 15 departamentow.

Od granic Tureckich d. 18. Stycznia.

Z Zemlina pod dniem 12 t. m. dono-

szą, że korpus Pasman Oglu, które przeciw Belgradowi pod kommendą Roise Mustafa wysłane było, nie składa tylko mały oddział iego armii, który opanowawszy Kraiowa, albo raczey całą Wołoszczyznę mnieyszą, wziął Georgevo bez naymnieyszego oporu, i teraz po wielkiey bitwie, w którey przeszło 3000 ludzi z obydwoch stron legło, ale wszelako buntownicy plac otrzymali, obległ Rusſuk. Pomyślności te pomnażaią znacznie siły iego; lud wszędzie do niego przylega. Od Nisſa aż ku Sofii, a od Orsowy aż ku Warnie wszystkie drogi mocno swoim woyskiem osadził. Gdy bitwa pod Rusſuk się zaczęnała przybył Rul Raiasi z dwiema Bulakami z Konstantynopola. Przełożony ten ianczarow i naywyższy ich sędzia nakazał Pasman Oglu i woyskom w Rusſuk zawieszenie broni; ale Pasman Oglu kazał mu odpowiedzieć, że on sam ma zamiar bronić religii i praw ianczarow, a zatym Rul Raiasi nie uznaie i iego rozkazow nie przyymuie. Wszelako wdał się potym z nim w negocyacye, i zawarł zawieszenie broni, które dotąd trwać miało, poki Rul Raiasi z nowemi rozkazami z Konstantynopola nie przybędzie. Basza Romelii, który przeciw buntownikowi temu wyszedł, iest całkiem od niego otoczony, i baszy Belgradu nakazał, żeby się spokoynie zachował. W Macedonii i całey Grecyi wielkie panuie zaburzenie; ale gdy z tamtąd zupełnie kommunikacya przecięta i wszystko na partye podzielone iest, ciężko prawdziwych z tamtąd wiadomości zasiągnąć.

Poźnieysze wiadomości z Zemlina zapewniaią, że basza Belgradzki spodziewa się 6 do 7000 ludzi w posiłku, które mu basza Romelii wysłał, i nie daleko Nisſa iuż się znayduią; ale że w Belgradzie żadnych zapasow żywności niema, nie wiadomo więc iak ten garnizon utrzymany tam będzie. Wysłany z 600 ludzi z Belgradu oddział, który w drodze znacznie się zmocnił, trzyma Semendria w obiężeniu i wszelkich sposobow używa do przymuszenia tamteyszego garnizonu do poddania się, co spodziewaią się, że wkrotce nastąpi, ponieważ buntownikom zupełnie na żywności zbywa. Uczynili kilka wycieczek, ale zawsze odpartemi zostali.

Z Rasztadt d. 14 Stycznia.

Wczoray odbyła się ieszcze sesſya deputacyi Rzeszy: doniesiono na niey o bliskim wyprawieniu nieograniczonych pełnomocnictw, iakoż w rzeczy samey przybyły w nocy z Ratysbony kuryer przywiozł dyrektoryalnemu ministrowi wyrok iuż z potwierdzeniem Cesarskim z temi nowemi pełnomocnictwami. Niebawnie uwiadomią o tym ministrow Francuzkich, dla rozpoczęcia bez nowey zwłoki negocyacyi. Mowią tu, że dopiero po przybyciu z Paryża jenerała Buonaparte ważne rozpoczną się sesſye. Liczba deputowanych Xżąt i państw Rzeszy codziennie się powiększa. Hrabia Leyen znayduie się tu osobiście z konsyliarzami Seybert i Brixius. Akademia Fryburska przysłała deputowanych: Martens i Petzeck profesſorow i doktora Leyner. Ministrem dworu Rzymskiego iest hrabia Turiozzi, a rzeczypospolitey Batawskiey obywatel Hug. — Regencya Berneńskiego kantonu odpowiedziała na wyrok wykonawczego dyrektoryatu, " Że lubo kazała wprawdzie zgromadzać się woyskom; lecz, że takowe uzbroienia nie inny miały zamiar iak okry-

cie granic. Rozumiała zaś, że takowych użyć iey należało śrzodkow od czasu objęcia części kraiow do biskupstwa Bazylei należących, a w Szwaycaryi położonych, że wreszcie gotowa iest dać dyrektoryatowi wszelkie, iakie tylko za potrzebne uzna obiaśnienia i wniść z nim względem tego w negocyacyą.„ Rząd Berneński wysłał przy tym do Paryża opatrzonego pełnomocnictwem deputowanego.— Obywatel Bacher zabawiwszy tu dni kilka, poiechał do Ratysbony, gdzie sprawować ma urząd ministra rzeczypospolitey Francuzkiey przy ogulnym seymie Rzeszy.

Z Bazylei d. 12. *Stycznia.*

Dyrektoryat Francuzki żądał swieżo od regencyi Genewskiey pozwolenia na przeyście przez iey kraie korpusu Francuzkiego woyska od 15,000 ludzi, idącego z Sabaudyi i na granicę kraiu Wodow dążącego. Kanton Berneński coraz bardziey iest więc zagrożonym, tak od tey strony, iak od strony bywszego biskupstwa Bazylei; lecz im większe zbliża się niebezspieczenstwo, tym więcey regencya Berneńska zdaie się chcieć okazać dzielnosci. Wiadoma iuż iest pierwsza iaką dała na wyrok dyrektoryatu odpowiedź. Taż sama regencya dała znowu świeżo, iak zapewniaią, dalszą obywatelowi Mengaud sprawuiącemu interefsa rzeczypospolitey Francuzkiey odpowiedź, w którey oświadcza, że nie dozwoli nigdy aby iakiekolwiek zagraniczne mocarstwo miało dla niey przepisywać ustawy, że władza iey pochodzi od Boga, i iemu samemu tylko winna iest z niey zdadź sprawę. Usiłuie przeto wciągnąć wszystkie kantony Helweckie do swoich zamiarów; ale wątpią żeby tego dopięła. Oczekuiemy codziennie nowego konstytucyi planu, który układaią w Paryżu, a którego zasadami są wolność, rowność i nierozdzielność. Seym odbywaiący się w Arau proponował odnowienie dawnieyszego związku przymierza; ale kantony Glaris i Appenzel odrzuciły takowe wniesienie; toż samo uczyniła iuż rada wielka Bazylei. Powodem do tego odrzuczenia iest obawa zerwania dobrego porozumienia, które trwa między ligą Helwetow i rzecząpospolitą Francuzką. Kanton Appenzel odwołał nawet swego na seym deputowanego, dla zdania sprawy, co za powody były do uczynienia tak nieprzyzwoitych wnioskow. Kantony Zurich, Lucern i Undewald oświadczyły się za odnowieniem; zdanie innych kantonow dotąd ieszcze iest nie wiadome. — W Bazylei utworzyły się małe połączenia patryotow, na które za pozwoleniem rządu i znacznieyszych miasta mieszkańcow, uczyniono wezwanie aby się zgromadziły dla naradzenia po przyiacielsku względem interefsu kraiu. Zgromadzenie to składało się z 32 osób, pomiędzy któremi było 14 członkow rady (Wypis z papierow Francuzkich.)

Z Strazburga d. 18. *Stycznia.*

Na granice Szwaycaryi wiele przybyło woyska Francuzkiego. Korpus od 15 tysięcy ludzi zgromadził się w kraiu Gex i iak mowią, ma się udać do Genewy i daley. Jeżeli wierzyć zechcemy pewnemu z Bazylei listowi, o ktorym mowią nasze gazety, obywatel Mengaud oświadczyć miał seymowi Helweckiemu, że gdy woyska Cesarskie obiąć maią kraie Gryzonow, rzeczpospolita Francuzka z swey strony kazała posunąć się woyskom do kraiu Wodow i Wallizow. W kantonie Bazylei-

skim wielkie panuie wzruszenie. Mieszkancy małego miasta Liestal żądali, aby prawa ich były porownane z prawami mieszczan Bazyleiskich. Regencya przedsięwzięła wysłać deputowanych do wszystkich parafiy, dla dowiedzenia się czyli one tegoż samego żądaią co parafia Liestal, a w takowym przypadku przychyli się do ich żądania. Francuzi z naywiększym zatrudniaią się usiłowaniem przewiezieniem na brzeg lewy Renu magazynow, i dla tego wszystkie konie i wozy mieszkancow wsi są wzięte w rekwizycyą. Kanton Berneński rozkazał świeżym woyskom udać się ku granicy kraiu Wodow; inne kantony uzbroiaią się także; ieden tylko Bazyleyski kanton żadnego w cale nie czyni uzbroienia. Seym Helwecki przedsięwziął nie cierpieć w całey rozległości Szwaycarskich kraiow, emigrantow i deportowanych.

Z Rastadt d. 19. *Stycznia.*

Pełnomocny minister J. C. Mci pierwszy raz był przytomny na sessyi deputacyi Rzeszy; doniosł iey o rozpoczęciu z ministrami Francuzkiemi negocyacyi tyczących się zasad na fundamencie, których maią rozkaz zawarcia pokoiu. Utrzymuią, iż ci żądaią, aby Ren za granicę był oznaczony. Gdy minister Cesarski odszedł, baron Albini minister dyrektoryalny doniosł z swey strony deputacyi o rozmowie, którą miał z pełnomocnikami Francuzkiemi.

Z Medyolanu d. 4. Stycznia.

Rada starszych odrzuciwszy wyrok rady wielkiey, zapewniaiący mieysce schronienym Weneckim patryotom, ktorzyby chcieli wniść w służbę woysk rzeczypospolitey Cysalpińskiey, Dandalo mowił żywo z tey okazyi: "Kray Wenecki rzekł, nie byłże iuż dosyć nieszczęśliwym widząc swe miasta podzielone, flotty zniszczone, oligarchią tryumfuiącą, republikanow uciekaiących, i kray Cysalpinow odmowiż ieszcze schronienia nieszczęśliwym tym wygnańcom; owym ludziom, którzy będąc iuż zaprzedani pułnocnym Panom głosowali ieszcze na swoich pierwiastkowych zgromadzeniach za niepodległością swoią, którzy nadaremnie żądali powrocenia własney swoiey broni, którzy ogołoceni z ostatniego tego sposobu, tyranom swoiey oyczyzny, same tylko chcieli zostawić gruzy, którzy na koniec, wyprowadzeni od tych, którzy uprzedzić chcieli skutki tak szlachetney rozpaczy, przychodzą wam offiarować swoie talenta prace, ramiona i krew na obronę wolności Włoskiey. Możecież to bez wzdrygnienia się słyszeć? nietylko ludzie ci żadney nie doznaią pomocy, ale może w krotce całe batalliony odbiorą od dyrektoryatu rozkaz, aby przeszły z bronią i bagażami w służbę iakiego innego mocarstwa. Rada starszych odrzuciła wasz wyrok: rozumiem że to nastąpiło z iakiey w redakcyi zaszłey omyłki; lecz gdyby to bydź miało prawdą, że rządow wolnych iest polityką, przyiacioł wolności opuszczać i wystawiać na prześladowanie tyranow, nie zostałoby nic więcey iak bluźnierstwo Brutusa powtorzyć. Co do mnie, gdy widzę w odrzuceniu rady starszych zniszczenie Buonapartego ustaw, i naszych rozrządzeń sprzyiaiących osobom Weneckiego narodu, żądam zatym wyłączenia wszystkich deputowanych Wenetow, i zaczynam prosić was nayprzod o uwolnienie od urzędu reprezentanta tego narodu obywatela Wincentego Dandalo.

DODATEK

DO N^ro^ 11.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODE DNIA 7. LUTEGO 1798.

Z Włoch d. 10. Stycznia.

Podług listow z Bononii miała w Sycylii insurrekcya wybuchnąć. Medyolanckie gazety, które równie o tey i surrekcyi wzmiankę czynią, dodaią, że Sycylia dostanie się z czasem Xciu Parmy. Cysalpińscy patryoci bardzo sobie życzą, widzieć iak nayprędzey Parmę do ich rzeczypospolitey przyłączoną. Też same gazety donoszą, że i w Malcie insurrekcya wybuchnęła, o czym ieszcze potwierdzenia oczekiwać potrzeba.

Francuzki ambaſsador w Rzymie Buonaparte, przybył dnia 7 do Medyolanu, a d. 9 do Paryża puścił się w drogę. Dyrektoryat Cysalpiński wszystkie iego raporta oznaymił, i tym czasem rozkazał Cysalpińskim woyskom osadzić wszystkie wąwozy gor Appeninu ku Rzymowi.

Jenerał Berthier poiechał d. 31. grudnia z jenerałem artylleryi Lespinaſse do Mantui. Nad potrzebę będące w tey fortecy armaty, iako też w cytadeli Medyolanu będą do Francyi odesłane.

Z Erlangen d. 19. Stycznia.

Francuzi chcą także fortecę Manheim osadzić. Dnia 7 t. m. przybyli Francuzcy officyerowie do Manheimu z żądaniem, aby ta Forteca Francuzkim woyskom, tak iak Moguncya oddaną została. Żądanie ich odrzucono. Uczynili powtorne wezwanie z oświadczeniem, aby im przynaymniey natychmiast: 1) szaniec Renu oddany był 2) żeby mogli przy moście Francuzką postawić wartę; 3) żeby batalion ieden Francuzkiego woyska do miasta kwaterą przyięto. I na to nie pozwolono; ale wszelako obiecano wysłać zaraz kuryera do München, dla powzięcia rozkazow od elektora Palatynatu.

Z Rastadt d. 22. Stycznia.

Na uroczystey wczoray odbytey sessyi, wszystkie używane dotąd, etykiety nie były zachowane. Pokazuie się pewną

bydź rzeczą, że legacya Francuzka uczyniła iuż propozycyą: *aby cały lewy brzeg Renu ustąpiony był Francyi.* — Prywatne z Bazylei listy pod dniem 18 pisane donoszą, że mieszkancy wsi w rożnych mieyscach powstali; w nocy z dnia 17 na 18 spalili zamek Waldenbourg, pomieszkanie powiatowego sędziego (baillif), obawiaią się złych skutkow z tego powstania. Głowna kwatera armii Francuzkiey z Offemburg na lewy brzeg Renu przeniosioną została; woyska także zaczynaią się ruszać dla przeyścia tey rzeki.

Z Wincencyi d. 12. *Stycznia.*

Francuzi ze wszystkich stron są w poruszeniu: i iuż opuścili Feltre Bassano, i Belluno, woyska w tey okolicy będące przechodziły przez miasto nasze i udały się ku Weronie. Pogłoska biega iż potym udać maią do państw kościelnych. Trewizo na dniu 14 ma bydź opuszczone; na dzien 15 oczekuią tam Austryackiego jenerała Xcia Reuss. Znayduiące się tu woyska Francuzkie, czynią także wszelkie przygotowania do wyyścia. Podług listow z Ferrary pod dniem 6 pisanych, woyska Cysalpinskie które wkroczyły do państw Papiezkich miały w istocie rozkaz cafnięcia się; lecz dowiedziawszy się o zdarzonych w Rzymie wypadkach, pomknęły się daley. Jenerał Cysalpiski Dombrowski wszedł na dniu 3 na czele 3000 granadyerow do Pesaro.

Z Medyolanu d. 18 *Stycznia.*

W liście jenerała Berthier, od dyrektoryatu naszemu prawodawczemu ciału pod dniem 1 stycznia przesłanym, jenerał Francuzki pochwaliwszy gorliwość naszych Cysalpinskich husarow, ktorzy offiarowali się odbywać kampanią przeciw Anglii, żąda aby ciało prawodawcze potwierdziło, takową offiarę. Na propozycyą kommissyi woyskowey dekretowała rada wielka d, 2. że daie moc husarom Cysalpinskim wniścia w służbę rzeczypospolitey Francuzkiey i wyznacza im ten sam żołd iak reszcie woysk Cysalpinskich. Na teyże samey sessyi Lattanzi rzekł; " Nie same tylko popioły Bassevilla wzywaią zemsty przeciw iego zaboycom: zaboystwo szkaradnieysze ieszcze, strasznieysze i bardziey zagrażaiące wolności świeżo z rozkazu Starca Watykanu dopełnione zostało; sztylet Xięży przelał znowu krew Francuzką, krew jenerała miłego wolnym ludziom, krew oswobodziciela Genui. Patryoci Cysalpinscy i Rzymscy naigrawani, więzieni i zabiiani byli: ostrzegam sobie opowiedzenie tego z dokładnieyszemi szczegułami, iak tylko czyny te lepiey znane będą; lecz powtarzam w obliczu Włoch, co iuż tyle razy w tavnym mowiłem wydziale, że wolność Cysalpinska poty ugruntowaną nie będzie, poki Xiądz król zniszczony nie zostanie,

Z Bruxelli d. 17. *Stycznia.*

Przyięty sposob deportacyi względem maiących wpływ iaki xięży, z wszelką wykonywany tu iest usilnością. Sławny kanonik van Eupen ieden z naczelnikow rewolucyi Brabanckiey przeieżdżał przez to miasto z innym z Antwerpii duchownym i bydź maią do Rochefort wyprowadzeni. Wielu xięży aresztowano świeżo w Arden, Mons i Gand, i wszyscy są skazani na wyprowadzenie. Dziekan kapituły Bruxelskiey Sgo Goduła chociaż ustawą przepisaną wykonał przysięgę, aresztowanym iednak i do kryminalnego więzienia zaprowadzonym został, z którego po-

dobno nie wyydzie, chyba dla wyprowadzenia do Rochefort. Te surowe przedsiębrane śrzodki rzuciły postrach pomiędzy duchowieństwo naszych departamentow; wielka liczba xięży wzbraniaiących się wykonać przysięgi, teraz ią wykonywa w nadziei uniknienia tym sposobem wyprowadzenia.— W municypalności miasta tego 2 reiestra świeżo otwarte zostały: 1 na odbieranie dobrowolnych składek, na naprawienie publicznych drog, a drugi na odbieranie obywatelskich offiar, od tych obywateli, którzy przyczynić się zechcą do kosztow wspaniałey uroczystości, maiącey się odbyć na pamiątkę zawartego między rzecząpospolitą Francuzką i Cesarzem Jmci pokoiu. Przez zniesienie w dziewięciu przyłączonych departamentach kapituł, tudzież wszystkich zakonnych i na wychowanie młodzieży przeznaczonych domòw, powiększyła się massa dòbr Narodowych blisko do 60 mill liw. kapitału.

Z Manheimu d. 20. Stycznia.

Dowiaduiemy się z Dwómostów, że tam na dniu 14 t. m. drzewo wolności zaszczepione zostało; ale wyiąwszy woyskowych i niektórych urzędników francuzkich bardzo mała liczba osòb tey uroczystości przytomna była. Rada mieyska zaproszona na nią została, lecz mieszczanie zaniosłszy urzędownie przeciw temu zażalenie, wcale się tam nie znaydowali. Szósty to iuż raz drzewo wolności w mieście Dwòmostów szczepiono.

DONIESIENIA.

Na dniu 28 przyszłego miesiąca lutego, będzie warzenie potażow na trzech kotłach w państwie Kieleckim, to iest: pierwszy kocioł w Widełkach, drugi w nowey Hucie, trzeci zaś w lesie Krayno, o 9 przed południem godzinie w kancellaryi ober amtu Kieleckiego, przez odprawić się maiącą licytacyą na rok ieden, to iest od 1 kwietnia teraźnieyszego, do konca marca przyszłego 1799. roku więcey daiącemu zaarendowane.

Te na wzwyż wyszczegulnionych mieyscach znayduiące się kameralne kotły, zawieraią od wierzchu w przecięciu 3 stopy 9 cali, w głębokości zaś 1 stopę 9 cali Wideńskiey miary, przeto też za każdy takowy kocioł rowne wywołanie ceny po 180. zaczym za wszystkie trzy kotły 540 Z Ryńs: ułożone iest, z ktorych każdy licytować sobie życzący 10 cześć zarecznego czyli vadium w Z Ryńs 54 przed licytacyą złożyć ma.— Przeto licytować życzący do takowey licytacyi ninieyszemi zapraszaią się.

Z Ces: Krol. Zachodniogalicyyskiey dobr rządowych administracyi w Krakowie dnia 31. Stycznia 1798.

Ninieyszym ku powszechney podaie się wiadomości, iż prawo propinacyyne piwa, wodki i miodu w mieście Andrzeiowie na dniu 13 marca r. b. drogą licytacyi w arendę puszczone bedzie; owi więc, którzy prawo te propinacyi zaarendować sobie życzą, maią się w dniu 13 miesiąca marca r. b. w mieście Andrzeiowie na tey licytacyi znaydować, gdzie onym tak punkta arendy iako i warunki teyże dzierżawy przez kommissarza cyrkularnego do aktu tey licytacyi przeznaczonego przeczytane będą.— W Końskich dnia 17 Stycznia 1798.

Wicenty de Rosenzweig, C. K. gubernialny konsyliarz i starosta cyrkularny.

Z Ces. Kro. pełnomocney Zadworney Kommissyi Galicyi Zachodniey.— Obsadzenie mieysca pierwszego Radzcy przy magistracie miasta Hełma.

Ponieważ przez wspolne porozumienie się z tuteyszo-kraiowym C. Krol. appellacynym sądem za rzecz pozyzwoitą bydź uznano, magistrat K. miasta Chełma w prawdzie w stanie do tymczasowym pozostawić, onemuż wszelako dla administracyi tym lepszey i z celem zgodnieyszey tak prawnych iako i politycznych interessow examinowanego justycyaryusza z tytułem pierwszego Radnego magi-

stratualnego z pensyą oraz roczną 400 zł: ryńs: dodać; takowa więc konkluzya ninieyszym ż tym dodatkiem do powszechney podaie się wiadomości, ażeby się każdy, ktory rzeczoną funkcyą pierwszego radnego otrzymać życzy w ciągu terminu sześcio-niedzielnego w C. Krol. Chełmskim cyrkularnym urzędzie zgłosił dekret przynależyty Eligibilitatis wraz z zaświadczeniami wiarogodnemi o moralności swey przed tymże cyrkularnym urzędem złozył, i w konsygnacyą elekcyi wcielić się kazał.

W Krakowie dnia 20 grudnia 1797.

Paweł baro á Martini.

WYRAŻENIE

Tych w wschodniey Gallicyi dobr kameralnych które w r. b. 1798 we Lwowie w kancellaryi C. K dobr kameralnych administracyi, przez publiczną aukcyą w dni oznaczone, więcey daiącym sprzedane będą.

D. aukcyi	Nazwiska		cena fiskalna		D. aukcyi	Nazwiska		cena fiskalna	
	Dóbr	Cyrkułu	zł. ryń.	kr		Dóbr	Cyrkułu	zł. ryń.	kr.
w lutym					w mar:				
1	Sidzina	Myslenic	12,381	11	1	Biskupice	Bochnia	20.440	$22\frac{4}{8}$
3	Szynwałd	Tarnow	1,812	27	3	Krzyszkowice	detto	16 381	$2\frac{4}{8}$
5	Demborszin	Jasło	52,208	48	5	Wrublowice	detto	14,450	$39\frac{2}{8}$
6	Borek	Myslenic	12,530	48	6	Umieść	Jasło	33.226	52 [illegible]/8
7	Zawada	Tarnow	5,058	5	7	Tyczyn	Rzeszow	7 092	38
8	Zbydniow	Rzeszow	23,029	35	8	Kręczin	Mislenic	31 912	8
9	Jugowice	Myslenic	8 914	57	9.	Luchow	Zamość	50 658	5
10	Pichowice	detto	10,743	55	10	Ptaszkowa	Sandec	12.561	25
12	Turza	Jasło	25,230	9	12	Zawadka	Jasło	8,671	43
13	Ciesanow	Żołkiew	2 331	47	13	Lubla	detto	31,221	$23\frac{4}{8}$
14	Liplas	Bochnia	28,448	$22\frac{2}{8}$	14	Mołiceduch	Rzeszow	11,557	50
15	Skałeczna	detto	14,483	— $\frac{4}{8}$	15	Popowice	detto	3.953	57 [illegible]/8
16	Zakrzowek	detto	15,720	55	16	Platkowice	Zaleszczyk	13.664	3
17	Woladuchacka	detto	24,641	$11\frac{4}{8}$	17	Jasien	Bochnia	12,500	—
19	Muchatz	Myslenic	13,748	44	19	Okonin	Tarnow	16.892	35
20	Lipowiecz	detto	4.453	5	20	Niewiarow	Bochnia	19 034	$22\frac{4}{8}$
21	Kołolipowiecki	detto	2,388	46	21	Sapachow	Zaleszczyk	30,098	31 [illegible]/8
22	Wielkiedrogi	detto	23.772	$45\frac{4}{8}$	22	Kopitowa	Jasło	20,394	1
23	Łysagora	Bochnia	12,263	$58\frac{4}{8}$	Na	stępuiące do-	na łat 6	rok ro-	
24	Olszowice	detto	10,891	30		bra będą arę		cznie	
26	Dobczyce	detto	136,050	$42\frac{2}{8}$		dę puszczone			
27	Zegartowice	detto	37,492	2 [illegible]/8	2	Ulszew	Bochnia	4,728	$30\frac{2}{8}$
28	Wroszowice	detto	30,774	$11\frac{6}{8}$					

Intraty wypadaiące, i warunki, chęć kupienia maiącym, okazane będą.

Od C. K. we wschodniey Galicyi dobr kameralnych administracyi.

W Lwowie dnia 22 Listopada 1797.

Leopold Haysler, administracyi przełożony.